

Sasvim je razumljivo da su rimski arhitekti iskolčili temelje pulske arene u rimskim passusima.

Prema Litrowu je 1 rimska stopa = 0,943 bečkih stopa, a budući da je 1 bečka stopa = 0,31608 metara, to je 1 rimska stopa = 0,29806 metara, a 1 passus je 5 rimskih stopa = 1,49030 metara.

Na osnovi tih odnosa dobiva se za: veliku os vanjske elipse 133,366 : 1,4903 = 89,49 passusa, a za malu os vanjske elipse 106,060 : 1,4903 = 71,17 passusa. Vrlo je vjerojatno da su rimski arhitekti za dimenzije elipse uzimali okrugle brojeve, pa bi to iznosilo za veliku os 90 a za malu os 70 passusa.

Uz tu pretpostavku, dobilo bi se duljinu jednog passusa: iz velike osi elipse 133,366 : 90 = 1,4818 metara, a iz male osi elipse 106,060 : 70 = 1,5151 metara, odnosno srednja vrijednost za jedan passus 1,49845 metara ili okruglo, 1,5 metar, što je zapravo duljina jednoga vojničkoga dvostrukoga koraka.

Vrlo je zanimljiva usporedba odnosa velikih i malih osi izraženih u rimskim passusima, pojedinih, za vrijeme Rimljana, izgrađenih amfiteatararena (tablica 1).

Tablica 1.

Red. broj	Amfiteatar	Odnos velike i male osi izražen veličinom passusa	os	
			velika	mala
			metara	
1.	Rim (Italija)	9,23 : 7,28	188	156
2.	Capua (Italija)	9,02 : 7,03	170	140
3.	Verona (Italija)	9,14 : 7,17	152	123
4.	El Ajem (Tunis)	9,24 : 7,29	149	124
5.	Puteoli (Italija)	9,08 : 7,10	147	117
6.	Arbes (Francuska)	9,18 : 7,25	140	103
7.	Pula (Hrvatska)	8,99 : 7,10	138	106
8.	Nimes (Francuska)	9,08 : 7,10	133	101
9.	Podpei (Itaia)	9,03 : 7,04	130	102
10.	Sirakuza (Italija)	č,12 : 7,16	100	75
11.	Carnuntum (Italija)	9,00 : 7,00	98	75

Marijan Božićnik

FIRST INTERNATIONAL CONFERENCE AND EXHIBITION ON SURVEYING AND MAPPING

25—27. 5. 1992, Teheran, Iran

Od 23. do 30. svibnja 1992. boravio sam u Teheranu i prisustvovao Prvoj međunarodnoj konferenciji i izložbi o geodeziji i kartografiji (ICSM 1), koja je održana u organizaciji iranskog NCC-a (National Cartographic Centre of Iran) u suradnji s Teheranskim sveučilištem (University of Tehran). NCC je utemeljen 1953. godine kao jedna od jedinica vladinog ureda za planiranje sa svrhom centraliziranja svih kartografskih aktivnosti u zemlji. Nakon pobjede islamske revolucije, NCC postaje zakonski odgovoran za sve osnovne geodetske radove i zadatke u pripremi osnovnih državnih karata. Da bi ispunio svoje ciljeve, NCC je uspio dovršiti klasičnu geodetsku mrežu, uspostaviti satelitsko-geodetsku, te nivelmansku mrežu. Sada se radi na izradbi karte u mjerilu 1:25 000 za cijelo područje Irana.

Ciljevi konferencije bili su:

- razmjena znanstvenih informacija,
- ohrabrenje geodetskim i kartografskim stručnjacima za predstavljanje novih ideja,

- uspostavljanje međunarodnih komunikacija da bi se upoznao globalni položaj geodezije i kartografije,
- usmjerivanje mladih iranskih geodetskih i kartografskih stručnjaka k daljnjem usavršavanju,
- omogućivanje stjecanja pregleda o novim tehnologijama, sustavima i priborima u zemlji kako bi se odabrali oni najučinkovitiji,
- pokušaj realnog i sveobuhvatnog pogleda na položaj iranske geodezije i kartografije u svijetu,
- okupljanje geodeta i kartografa iz Irana i drugih zemalja da bi se postiglo više međusobnog razumijevanja i razmjena više informacija,
- uvođenje geodezije i kartografije kao ključnog čimbenika u izgradnji i razvoju.

Mjesto održavanja konferencije bila je velika dvorana Građevinskog fakulteta (Faculty of Engineering) koji se nalazi u kompleksu fakulteta Teheranskog sveučilišta, smještenog u središtu grada. U neposrednoj blizini održavala se i tehnička izložba na kojoj je sudjelovalo više od dvadeset izlagača iz raznih zemalja.

Na konferenciji je u tri dana izloženo 50 radova, od toga 20 radova iranskih autora i 30 autora iz drugih zemalja: Austrije, Azerbejdžana, Hrvatske, Indonezije, Japana, Kanade, Kine, Nigerije, Nizozemske, Njemačke, Poljske, Švedske i Španjolske. Iz Hrvatske je na konferenciji sudjelovao autor ovoga prikaza s radom »Graphic Representations of the Dependences of the Local Scales on the Azimuth«. Rad je predložen u obliku postera, sažetak objavljen u posebnoj knjizi (Abstracts of the ICSM 1), a kompletan referat u Zborniku radova (Proceedings of the ICSM 1).

Teheran se nalazi na nadmorskoj visini od 1200 m, a smješten je u podnožju planine Alborz čiji je najviši vrh Damavand visok 5671 m. Ova vulkanska planina jedna je od najmlađih na svijetu. Teheran postaje važan 1756. godine kada Karim-Khan Zand, osnivač dinastije Zanddyeh, postavlja jednog od svojih zapovjednika za guvernera Teherana. Nakon smrti Karim Khana, Agha Mohammad Khan-e Ghajar, osnivač dinastije Ghajar, seli u Teheran gdje je okrunjen i od tada je Teheran glavni grad Irana. Danas je Teheran povezan sa svijetom preko velikoga međunarodnog zletišta i nekoliko autocesta koje se granaju u svim smjerovima. On je administrativno, znanstveno, ekonomsko, trgovačko i kulturno središte Irana. Važno je istaknuti vrlo veliku stopu rasta iranskog stanovništva od 3,9%. I sam glavni grad vrlo brzo raste. Tako je npr. prema posljednjem popisu stanovništva 1986. godine u Teheranu bilo 6 000 000 stanovnika, a taj broj je 1990. godine procijenjen na 10 000 000. Stranom posjetiocu prilično je teško snalaženje u gradu zbog njegove veličine, a samo mali broj naziva ulica napisan je na latinici (službeni jezik i pismo iranaca je farsij).

Međutim, zahvaljujući domaćinima, sudionici konferencije nisu imali nikakvih poteškoća, jer je sve bilo unaprijed vrlo dobro organizirano i pripremljeno — od dočeka gostiju, do njihovog ispraćanja na teheranskom zletištu. Gosti iz inozemstva bili su smješteni u jednom od najboljih teheranskih hotela i svaki dan prevoženi do mjesta održavanja konferencije i natrag. Ručak je redovito bio posluživan u restoranu koji se nalazi u krugu sveučilišta, dok su svečane večere u čast sudionika konferencije bile u restoranu Darband, zatim u College of Civil Engineering, K. N. Toosi University of Technology, te na kraju na samom Teheranskom sveučilištu. Prigodom svečanosti zatvaranja konferencije svakom sudioniku uručena je za tu svrhu posebno oblikovana uokvirena pismena zahvala sljedećeg sadržaja:

In the Name of God

This certificate of appreciation is submitted to you as the expression of our gratitude for your active participation in the First International Conference on Surveying and Mapping, 1992 Tehran.

May God Almighty bestow upon you the means of being a long time contributor to the promotion of human knowledge.

Ahmad Shafaat
Director of
National Cartographic Center

Mohammad Rahimian
Chancellor of
Tehran University

U posljednja dva dana boravka u Teheranu, nakon službenog završetka konferencije, organizirano je razgledavanje grada, posjet muzejima i izlet najduljom i najvišom uspinjačom na svijetu na Towchal. Troškove putovanja i smještaja u Teheranu za sve sudionike u potpunosti je snosio organizator konferencije, iranski National Cartographic Center. Na kraju ovoga prikaza treba posebno istaknuti da su organizatori učinili zaista sve kako bi konferencija u potpunosti uspjela. Poželimo im isto tako uspješnu organizaciju Druge međunarodne konferencije o geodeziji i kartografiji.

Miljenko Lapaine